

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC HÒA NHẬP Ở CÁC LỚP MẦM NON ĐỘC LẬP PHƯỜNG CẦU GIẤY THÀNH PHỐ HÀ NỘI THEO TIẾP CẬN PHỐI HỢP

Ngô Thị Phương Thảo
Công ty TNHH Tư vấn giáo dục Great Friends

Tóm tắt: Bài báo nghiên cứu biện pháp quản lý giáo dục hòa nhập tại các lớp mầm non độc lập phường Cầu Giấy theo tiếp cận phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng. Trên cơ sở thực trạng còn hạn chế về nhận thức, năng lực giáo viên, phối hợp và môi trường giáo dục, bài báo đề xuất các biện pháp gồm: nâng cao nhận thức, bồi dưỡng giáo viên, tăng cường truyền thông, phối hợp các lực lượng, xây dựng môi trường hòa nhập và đổi mới kiểm tra – đánh giá. Các biện pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục hòa nhập và đảm bảo quyền học tập của trẻ em.

Từ khóa: giáo dục hòa nhập; quản lý giáo dục; mầm non độc lập; phối hợp.

MANAGEMENT OF INCLUSIVE EDUCATION ACTIVITIES IN INDEPENDENT PRESCHOOL CLASSES IN CAU GIAY WARD, HANOI CITY: A COLLABORATIVE APPROACH

Abstract: This paper studies the management of inclusive education in independent preschool classes in Cau Giay ward using a collaborative approach involving the school, family, and community. Based on the existing limitations in awareness, teacher capacity, coordination, and the educational environment, the paper proposes measures including: raising awareness, teacher training, strengthening communication, coordinating various forces, building an inclusive environment, and innovating assessment and evaluation. These measures aim to improve the quality of inclusive education and ensure children's right to education.

Keywords: inclusive education; Educational management; independent preschool; coordination.

Nhận bài: 12/04/2026

Phản biện: 12/05/2026

Duyệt đăng: 15/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục theo tinh thần Nghị quyết 29-NQ/TW, giáo dục hòa nhập ngày càng được khẳng định là định hướng quan trọng nhằm bảo đảm quyền học tập bình đẳng cho mọi trẻ em, trong đó có trẻ khuyết tật và trẻ có nhu cầu giáo dục đặc biệt. Ở bậc mầm non, giáo dục hòa nhập có vai trò đặc biệt quan trọng, tạo nền tảng cho sự phát triển toàn diện của trẻ và hỗ trợ trẻ sớm hòa nhập cộng đồng.

Hiệu quả giáo dục hòa nhập không chỉ phụ thuộc vào năng lực giáo viên mà còn cần sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng hỗ trợ. Do đó, quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập có ý nghĩa then chốt trong việc tổ chức, điều phối và nâng cao chất lượng hỗ trợ trẻ tại cơ sở giáo dục mầm non.

Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy các lớp mầm non độc lập, đặc biệt tại khu vực đô thị như phường Cầu Giấy (Hà Nội), còn gặp nhiều khó khăn như: hạn chế về đội ngũ, cơ sở vật chất, năng lực nhận diện và hỗ trợ trẻ có nhu cầu đặc biệt, cũng như sự phối hợp chưa chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục.

Từ những vấn đề trên, tác giả lựa chọn nghiên cứu đề tài: “Quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập tại các lớp mầm non độc lập phường Cầu Giấy, thành phố Hà Nội theo tiếp cận phối hợp”. Nghiên cứu nhằm góp phần làm rõ cơ sở lý luận và đề xuất các giải pháp quản lý phù hợp, nâng cao hiệu quả giáo dục hòa nhập trong bối cảnh hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp quản lý

Việc đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập tại các lớp mầm non độc lập phường Cầu Giấy được xây dựng trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của quản lý giáo dục, phù hợp với đặc thù giáo dục hòa nhập và điều kiện thực tiễn địa phương. Các nguyên tắc này nhằm định hướng cho quá trình xây dựng và triển khai biện pháp bảo đảm tính khoa học, hiệu quả và khả thi.

Thứ nhất, bảo đảm tính hệ thống, đồng bộ và hiệu quả: Các biện pháp cần được xây dựng thống nhất theo các chức năng quản lý (kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra – đánh giá), có mối liên hệ chặt chẽ và hỗ trợ lẫn nhau. Đồng thời, cần bảo đảm sự phối hợp giữa nhà trường, giáo viên, phụ huynh và các lực lượng liên quan nhằm nâng cao

hiệu quả giáo dục hòa nhập trong điều kiện thực tiễn của các lớp mầm non độc lập.

Thứ hai, bảo đảm hài hòa lợi ích và vì lợi ích tốt nhất của trẻ: Mọi biện pháp quản lý phải hướng tới quyền lợi, sự an toàn và sự phát triển toàn diện của trẻ, đặc biệt là trẻ có nhu cầu đặc biệt. Đồng thời, cần bảo đảm sự hài hòa giữa lợi ích của trẻ hòa nhập, trẻ bình thường, phụ huynh và cơ sở giáo dục, tạo môi trường học tập an toàn, thân thiện và không kỳ thị.

Thứ ba, tôn trọng sự đa dạng của trẻ: Các biện pháp cần xuất phát từ đặc điểm khác biệt về khả năng và nhu cầu của từng trẻ, khuyến khích sự linh hoạt trong tổ chức hoạt động giáo dục, bảo đảm mọi trẻ đều có cơ hội tham gia học tập và phát triển phù hợp với năng lực cá nhân.

Thứ tư, bảo đảm phối hợp đa lực lượng: Quản lý giáo dục hòa nhập cần có sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng hỗ trợ như chuyên gia, y tế và tổ chức xã hội. Việc phối hợp cần được thực hiện thường xuyên, chia sẻ trách nhiệm và thống nhất mục tiêu nhằm hỗ trợ tốt nhất cho sự phát triển của trẻ.

Thứ năm, bảo đảm tính thực tiễn và khả thi: Các biện pháp phải xuất phát từ thực trạng của địa bàn nghiên cứu, phù hợp với điều kiện về đội ngũ, cơ sở vật chất và nguồn lực của các lớp mầm non độc lập. Đồng thời, cần có tính linh hoạt, dễ triển khai và tận dụng hiệu quả các nguồn lực sẵn có tại cơ sở.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập tại các lớp mầm non độc lập phường Cầu Giấy theo tiếp cận phối hợp

2.2.1. Nâng cao nhận thức về giáo dục hòa nhập

Biện pháp đầu tiên tập trung vào việc nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên và phụ huynh về giáo dục hòa nhập thông qua các hoạt động tuyên truyền, sinh hoạt chuyên môn và truyền thông đa dạng. Nhà trường cần tổ chức các hoạt động tuyên truyền nhằm giúp các lực lượng giáo dục hiểu rõ ý nghĩa, mục tiêu và quyền được học tập của trẻ em trong môi trường hòa nhập, đồng thời nhấn mạnh lợi ích của giáo dục hòa nhập đối với cả trẻ có nhu cầu đặc biệt và trẻ phát triển bình thường. Nội dung tuyên truyền cần thiết thực, gần gũi, tập trung vào vai trò của gia đình và nhà trường trong hỗ trợ trẻ, có thể thực hiện

thông qua họp phụ huynh, nhóm trao đổi trực tuyến, bảng thông tin lớp học hoặc các buổi sinh hoạt chuyên đề. Bên cạnh đó, sinh hoạt chuyên môn cần được tăng cường theo hướng chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn, thảo luận tình huống sư phạm và hỗ trợ giáo viên xử lý các khó khăn trong lớp học hòa nhập, đồng thời có thể mời chuyên gia hoặc giáo viên có kinh nghiệm tham gia tư vấn. Hoạt động truyền thông cũng cần được đẩy mạnh nhằm xây dựng nhận thức tích cực trong cộng đồng, giúp phụ huynh hiểu rõ giá trị của môi trường hòa nhập trong việc hình thành kỹ năng xã hội, sự tôn trọng và tinh thần hợp tác ở trẻ. Ngoài ra, giáo viên cần duy trì trao đổi thường xuyên với phụ huynh về tình hình học tập và sự tiến bộ của trẻ, kết hợp xây dựng môi trường lớp học thân thiện, tôn trọng sự khác biệt, hạn chế kỳ thị và đảm bảo mọi trẻ đều được tham gia hoạt động giáo dục một cách bình đẳng.

2.2.2. Bồi dưỡng năng lực giáo viên về giáo dục hòa nhập

Biện pháp này nhằm nâng cao năng lực chuyên môn và kỹ năng thực hành giáo dục hòa nhập cho đội ngũ giáo viên tại các lớp mầm non độc lập. Trong thực tế, nhiều giáo viên còn hạn chế về kiến thức giáo dục đặc biệt và kỹ năng xử lý tình huống trong lớp học hòa nhập, do đó công tác bồi dưỡng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Nội dung bồi dưỡng cần tập trung vào kiến thức cơ bản về trẻ có nhu cầu đặc biệt, dấu hiệu nhận biết sớm khó khăn phát triển, nguyên tắc tổ chức hoạt động giáo dục hòa nhập và phương pháp hỗ trợ trẻ trong sinh hoạt hằng ngày. Đồng thời, giáo viên cần được hướng dẫn kỹ năng quan sát, đánh giá và ghi nhận sự phát triển của trẻ, cũng như cách phối hợp với phụ huynh trong hỗ trợ trẻ tại gia đình. Hoạt động sinh hoạt chuyên môn nên được tổ chức theo hướng trao đổi tình huống thực tế, giúp giáo viên chia sẻ khó khăn, học hỏi kinh nghiệm và tìm giải pháp phù hợp với điều kiện lớp học. Bên cạnh đó, việc khuyến khích giáo viên tự học, tự nghiên cứu tài liệu và chia sẻ kinh nghiệm trong tập thể cũng góp phần hình thành môi trường học tập chuyên môn tích cực. Cán bộ quản lý giữ vai trò quan trọng trong việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng, tạo điều kiện tham gia tập huấn, hỗ trợ chuyên môn và động viên giáo viên nâng cao năng lực.

2.2.3. Truyền thông nâng cao nhận thức cho cha mẹ trẻ và cộng đồng

Biện pháp truyền thông nhằm nâng cao nhận thức của phụ huynh và cộng đồng về vai trò, ý nghĩa của giáo dục hòa nhập, từ đó tạo sự đồng thuận trong quá trình tổ chức thực hiện tại các lớp mầm non độc lập. Nội dung truyền thông tập trung vào việc khẳng định quyền được học tập của mọi trẻ em, lợi ích của môi trường hòa nhập đối với sự phát triển toàn diện của trẻ, cũng như vai trò quan trọng của gia đình trong việc phối hợp với nhà trường. Các hình thức truyền thông cần đa dạng, bao gồm họp phụ huynh, bảng tin, nhóm trực tuyến, chia sẻ hình ảnh hoạt động của trẻ và tổ chức các hoạt động trải nghiệm hoặc ngày hội của trẻ. Quá trình truyền thông cần được thực hiện thường xuyên, nhẹ nhàng, sử dụng ngôn ngữ dễ hiểu, tránh gây tâm lý lo lắng hoặc mặc cảm cho phụ huynh. Giáo viên cần chủ động tư vấn, trao đổi với phụ huynh để hỗ trợ trẻ tốt hơn, đồng thời giúp phụ huynh của trẻ phát triển bình thường hiểu rõ giá trị của môi trường hòa nhập. Bên cạnh đó, nhà trường cần phát huy vai trò của cộng đồng thông qua sự phối hợp với các tổ chức xã hội, đoàn thể địa phương nhằm huy động nguồn lực hỗ trợ và lan tỏa nhận thức tích cực về giáo dục hòa nhập.

2.2.4. Phối hợp các lực lượng trong giáo dục hòa nhập

Biện pháp này nhấn mạnh việc tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng hỗ trợ nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục hòa nhập. Trong thực tế, sự phối hợp hiện nay còn chưa chặt chẽ, chủ yếu mang tính tình huống, vì vậy cần xây dựng cơ chế phối hợp rõ ràng ngay từ đầu năm học. Giáo viên cần trao đổi với phụ huynh về đặc điểm của trẻ, mục tiêu giáo dục và cách thức phối hợp trong theo dõi, hỗ trợ và đánh giá sự phát triển của trẻ. Đồng thời, cần duy trì các kênh trao đổi thường xuyên như sổ liên lạc, nhóm trực tuyến hoặc gặp gỡ định kỳ. Ngoài ra, nhà trường cần kết nối với các lực lượng hỗ trợ chuyên môn như chuyên gia tâm lý, giáo dục đặc biệt hoặc cơ sở can thiệp để tư vấn và hỗ trợ khi cần thiết. Các hoạt động phối hợp giữa phụ huynh và nhà trường như ngày hội, hoạt động trải nghiệm hay sinh hoạt chuyên đề cũng góp phần tăng cường sự gắn kết

và hiểu biết lẫn nhau. Việc duy trì trao đổi thông tin thường xuyên giữa các bên giúp đảm bảo tính thống nhất trong quá trình giáo dục trẻ hòa nhập.

2.2.5. Xây dựng môi trường giáo dục hòa nhập khuyến khích sự tham gia

Biện pháp này tập trung vào việc xây dựng môi trường giáo dục thân thiện, an toàn và tạo điều kiện để mọi trẻ đều có cơ hội tham gia hoạt động. Trong điều kiện cơ sở vật chất còn hạn chế, giáo viên cần linh hoạt sắp xếp không gian lớp học, bố trí các góc hoạt động phù hợp, đảm bảo sự thuận tiện và giảm các yếu tố gây căng thẳng cho trẻ. Học liệu và đồ dùng dạy học cần được tăng cường theo hướng trực quan, dễ sử dụng, tận dụng nguyên vật liệu sẵn có để hỗ trợ trẻ tham gia hoạt động hiệu quả. Hoạt động giáo dục cần được tổ chức linh hoạt theo nhóm nhỏ, cặp đôi hoặc hoạt động chung nhằm tăng khả năng tương tác và hỗ trợ lẫn nhau giữa trẻ. Bên cạnh đó, môi trường tâm lý tích cực cần được chú trọng, giáo viên cần hạn chế so sánh, phê bình, đồng thời khuyến khích trẻ chia sẻ, hợp tác và tôn trọng sự khác biệt. Nhà trường cũng cần huy động sự tham gia của phụ huynh và cộng đồng trong việc hỗ trợ cơ sở vật chất, học liệu và cải thiện môi trường lớp học.

2.2.6. Đổi mới kiểm tra – đánh giá theo tiếp cận phối hợp

Biện pháp cuối cùng tập trung vào đổi mới công tác kiểm tra – đánh giá theo hướng phối hợp giữa nhà trường, giáo viên và phụ huynh. Trước hết cần xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá cụ thể, phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ hòa nhập, tập trung vào mức độ tham gia hoạt động, khả năng giao tiếp, hành vi, kỹ năng tự phục vụ và sự tiến bộ cá nhân. Việc đánh giá cần chuyển từ so sánh đồng loạt sang đánh giá theo sự tiến bộ của từng trẻ, sử dụng nhiều hình thức như quan sát, ghi chép và trao đổi với phụ huynh. Đồng thời, phụ huynh cần được tham gia vào quá trình theo dõi và cung cấp thông tin về sự phát triển của trẻ tại gia đình nhằm đảm bảo tính toàn diện. Cán bộ quản lý cần kiểm tra việc thực hiện kế hoạch hỗ trợ trẻ của giáo viên, đồng thời sử dụng kết quả đánh giá để điều chỉnh hoạt động giáo dục và kế hoạch bồi dưỡng chuyên môn. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong lưu trữ và trao đổi thông tin cũng cần được khuyến khích nhằm nâng

cao hiệu quả quản lý, tuy nhiên phải đảm bảo phù hợp điều kiện thực tế và bảo mật thông tin trẻ.

III. KẾT LUẬN

Nghiên cứu về biện pháp quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập tại các lớp mầm non độc lập phường Cầu Giấy theo tiếp cận phối hợp cho thấy đây là một nội dung có ý nghĩa thiết thực trong bối cảnh đổi mới giáo dục mầm non hiện nay. Trên cơ sở phân tích thực trạng, bài viết đã đề xuất một số biện pháp quản lý mang tính hệ thống, bao gồm: nâng cao nhận thức về giáo dục hòa nhập; bồi dưỡng năng lực giáo viên; tăng cường truyền thông tới cha mẹ trẻ và cộng đồng; phối hợp các lực lượng giáo dục; xây dựng môi trường giáo dục hòa nhập khuyến khích sự tham gia; và đổi mới công tác kiểm tra – đánh giá theo hướng phối hợp.

Các biện pháp này có mối quan hệ chặt chẽ, hỗ trợ lẫn nhau và cùng hướng tới mục tiêu nâng cao chất lượng giáo dục hòa nhập tại các cơ sở mầm non độc lập. Việc triển khai đồng bộ các biện pháp không chỉ góp phần nâng cao năng lực đội ngũ giáo viên và hiệu quả quản lý nhà trường, mà còn tạo môi trường giáo dục thân thiện, công bằng, tôn trọng sự khác biệt và đảm bảo quyền học tập của mọi trẻ em. Đồng thời, sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng được xác định là yếu tố then chốt, có vai trò quyết định trong việc nâng cao hiệu quả thực hiện giáo dục hòa nhập trong thực tiễn. Kết quả nghiên cứu là cơ sở để các cơ sở giáo dục mầm non độc lập tham khảo trong quá trình tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục hòa nhập phù hợp với điều kiện thực tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình Giáo dục mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông tư 03/2018/TT-BGDĐT về giáo dục hòa nhập đối với người khuyết tật*, Hà Nội.
- UNESCO (2020), *Inclusive Education: A Global Strategy*, Paris.
- UNICEF (2021), *Inclusive Education for Children with Disabilities*, New York.
- Ainscow, M. & Miles, S. (2009), *Developing Inclusive Education Systems*, Routledge.
- Florian, L. (2014), *The SAGE Handbook of Special Education*, SAGE Publications.
- Nguyễn Thị Hạnh (2022), “Giáo dục hòa nhập trong trường mầm non ở Việt Nam hiện nay”, *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, số 182.